

FOGADÓ

A MAGYAR FOGADÓS, VENDEGLŐS, KOCSMARJUS ÉS KÁVÉSHIPAR, A BORGAZDASÁG ÉS IDEGENFORGALOM ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP

Előfizetési díj:
Egész évre 12 kor Félévre 6 kor.

Szerkesztő és lapfőigazgató:
FLÓR GYŐZŐ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Papírszalvéták

s a vendéglőt és kávéházi üzemmel szükséges minden más cikkek a leg jobb minőségben és mérsékelttel beszerezhetők a □

„Fogadó” könyvnyomda vállalatnál
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 34

TARTALOM

Dolg-zárak az idegenforgalom megápolásán
Bátran előre

Hivatalos r sz: Országos Vendéglős Egyesület közleményei Szekesf. Vendéglősök és Kocsimarkosok Ipartársulata közleményei

Olcsó lapkiadás és a magyar konyha.
Csak magyarul

A vasuti vendéglősök és a vasutasok olcsó érkezése

A mi katonánk
Szakkepeszség és megbízhatóság.
Félhívás.

Különféle Közlemények. A mi közönségünkhez. A büna vagy súlyosan sérült vendéglős- és pin-

cer-katonaként. Házfogytási rendelet. Borvisszatérő ügyelmébe. A berlini étteremköcsök lakai közlemény. Marosvásárhelyiek a jótékony-ság terén. Megint megdumált a pinóris. Mándis. Fűpincéri óvadék nem használható föl. Apró hírek. Uj székelyek. Virágárosok stb. Fúrás. por. Papírszalvéták. Gyász-róval.

Nyílt ter

Hosszas tudnivalók.

Utleti híreink.

Egyről másról.

Szerkesztői üzenetek.

Hírdetések.

:: Törvényismertető ::

Ki ki ismerje a saját törvényét! A vendéglős iparral kapcsolatos törvénye az 1914-iki „Vendéglősök Naptára” ismerteti úgy, amint azokra mindenkit nek szüksége van. A naptári kiadványunk ez a terjedelmes része ismerteti az engedélyeknél szükséges beadványmin-tákat és eljárásokat, valamint az egyéb törvények megismerésére szükséges részeket. Az 1914-iki „Vendéglősök Naptára”, mely a „Törvényismertető”-t tartalmazza — az ár előleges beklüldése mellett — 2 kor. 20 fill. Megrendelhető a „Fogadó” kiadóhivatalában.

Utleti berendezéseket, konyhai • egyéb felszereléseket és minden cikkeinket a FOGADÓ-ban hirdető cégünkél vásárolhat.

Pincérek figyelmébe!

Fő- és fizetőpincérek kiknek *oldal-zsebtárca* (papírpénz), vagy (apró- és ezüstpénz számára) *pincértáskára* van szükségük, amelynek feneke nincs beillesztve, hanem a felsőrész az aljával egy darabból készült. — a *legjutányosabb árak mellett* — szerezhetik be:

Molnár Vilmos

serokötőgyárosnái, BUDAPEST, IV., Károly-körút 28. (Központi városházánál).
Képes árjegyzék bérmentve

HERRMANN J. L. R.T.

cs. és kir. udvari szállító

1819. évben alapított országos szabad. Alpacca-

Chinaezüst- és fémáru-gyárának tőraktára:

BUDAPEST, IV. KER., VACI-UTCA 8. SZ.

(Raktárak: Bécs, Gráz, Prága és Triestben.)

Nagy választék legújodabb kivitelű tárgyakból Szállodák, Vendéglők, Kocsházák és Biztartsók részére.

“FOGADÓ” KÖNYVNYOMDA ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT

Vendéglői és kávéházi nyomtatványok nagy raktára.

Elvállalja: Névjegyek, esküvői értesítések, körlevelek, folyóiratok, árjegyzékek, művek, évi jelentések, ipartársulati, ügyvédi, hivatali, ipari, kereskedelmi és az összes **fogadói, vendéglői és kávéházi** nyomtatványok u. m.: étlapok, borjegyzékek, konyha-, söntés és kávéházi ívek, menük, asztalkártyák, bérletfizetők, szabó-jelentések stb. nyomtatványok kifogástalan elkészítését.

BUDAPEST VIII. SZENTKIRÁLYI-UTCA 34

TELEFON: JÓZSEF 39-70

Vendéglői és kávéházi cikkek olcsó beszerzési-helye.

A vállalat szállít, Budapestten hához kihordva s vidékre utánvét mellett: **fogvájót, szipkát** (cégyomással is), **hektograph-lapokat és ténztát** (minden színben), **kártyatáblát, krétát, szivacsot, dákó-krétát, dákó-bőrt s ragasztót; — papír-szalvétát, szalmaszálakat** (frissítők szürcsöléséhez), mindenféle: söntés-, konyha- és kávéházi íveket, bon-blokkokat, bélyegzőket, stb. stb.

Novágh Károly mű- és diszmű-esztergályos

Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 3. (Első Hazai Takarékpénztárral szemben)

Ajánlja saját készítményű **elefántcsont-teke (billiárd) golyok, dákok, sakk, domino, lignum santum-golyok, bábuk, sétatotok, tajték- és borostyánbú dohánvörö-kőzet** stb. nagy választékban. — Billiárd-golyók **esztergályozása, dákok, sakk, domino** javítása **olcsó árszámítással, pontos határidőre való szállítással** — díjgátrák k.

Schiller és László

Tea, rum és cognac, bel- és külföldi borok és pezsgő-borok nagykereskedése

Telefon: 175-72. Iroda és raktár: Budapest, VII., Izabella-utca 52. szám.

A vendéglős és kocsmáros uraknak ajánljuk termelőktől vett, tisztán kezelt kítőnő- és új borainkat.

Brunovszky Károly

hygienikus játékkártya tisztító intézkedés

BUDAPEST

Szvetenay-u. 16.

Hektográf-

lapok, ténták, készülékek stb. az étlap - sokszorosításához való cikkeket legelőszóbban beszerezhetőek a

Fogadó-nyomdában

Böcögő József Korona-fogadója és

'Pannonia' kávéháza, Miskolc. Kávéház, elsőrendű étterem, sörcsarnok. Magyar konyha, kítőnő borok.

Szilvapalinka és szilvaiz

Az ősszel főzött igen **finom szilvalekvár** cca 1000 kiló, azonkívül **170 liter 4 éves kisüstön főtt nagyon finom „szilvapalinka”** eladó. A lekvárból 4-5 kilós postaküldeményt — mintául — különként 1 koronáért számítva és **szilvriumot 2 1/2 literes demonokban**, ite- renként 3 koronáért küldök utánvétellel.

SZALAY OTTÓ postamester (somlyói bortermelő) **Devecser** (Veszprém m.) 4-4

Állando borvásár. Azon t. kartársaimat, kiknek kítőnő **móri borra** van szükségük, ezuton is felkérem, hogy forduljanak hozzám teljes bizalommal. Kollektális tisztelettel **Mór** (Fejérmegye) **Stoffer Mihály** vendéglős.

Balázs Lajos

borügynöksége

Badaesonytomaj.

Szállít: kítőnő minőségű **ó- és új badaesonyi borokat** vevő hordójába töltve.

Kiss Ernő Korona-fogadója

Nagykanizsa — a város központján. Étterem, sörcsarnok, kávéház, szép nyári udvar kert — vendéglő — Magyar konyha. — Kítőnő fajborok

Erdély egyik

legjobb polgári-vendéglője eladó betegség miatt Kilenc-tízezer kor szükséges hozzá. Komoly vevővel címet közli a kiadóhivatal. 7-8

Magyar Paizs.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Zalaegerszeg. *A Magyar Paizs* első számomló, tisztelettel bízott magyar lap, honi terméket véd **magyar szellemet** *terjeszt minden teret* — Evi előfizetési ára 4 korona. Legelőszóbb lap. Szerkesztő: **Borbély György** és **Horváth Lajos** Zalaegerszegen.

SAJT ::

Többféle **kemény és lágy sajtot** legfinomabb minőségben gyárt, továbbá eredeti emmentháliban állandóan nagy raktárt tart.

Stauer és Fiai

nyugatmagyarországi sajtgyárak Répcelak.

Papirszalvéták

legjutányosabban csak is a **FOGADÓ** könyvnyomdában Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 34. sz. rendelhetők meg. Vidéki rendelések lehetőleg aznap elintéztetnek.

Az 1915. évre szóló

„Vendéglősök Naptára”

úgy mint az előző évi ilyen szakkiadványok, valóságos halmazát tartalmazza az olyan közleményeknek, amelyek a vendéglőszakma minden részére kiterjedő hasznos és tanulságos ismeretekkel látják el a kartársakat. A „Vendéglősök Naptárát” senki se mulassza el megrendelni. Megrendelhető Fogadó kiadóhivatala, Budapest, VIII. Gyulai Pál-utca 9.

Figyelem! Akinek igen finom természetes és tisztán kezelt uradalmi boroira van szüksége, ne sajnáljon egy levelű-8 lapot címre írni — ingyen minta — ingyen árujegyek! Szállítok 56 literét kezdve. Berendezve mindenhol.

10 fokos 1911. évi zöld szilvani	64 korona
10 .. 1911. .. Rizling	64 ..
9 .. 1913. .. prima kövidinka	48 ..
10 .. 1913. .. zöld szilvani	56 ..

Beck Mátyás borpuce via Kecskemet, Kiskunmajsa.

Minden állomásra bérmentve. **Figyelem!** Bérmentve mindenhol.

“MUNDUS”

EGYESÜLT MAGYAR HAJLITOTT FABUTORGYÁRAK R-T. ::

Központi iroda: Budapest, V., Dorottya-u. 5-7. sz. (Hitelbank-palota.)

Eladási telep: Budapest, V., Dorottya-utca 7. Telefon 89-51.

GYÁRAK: Besztercebánya, Kassa, Borosjenő, Ungvár, Varasd, Vrata.

Mindenemű hajlított fabutor és kertü butor

Ajánlja kávéházi és vendéglő berendezésekre csinosan kiállított gyártmányait.

Jótállás! az irtás tökéletes eredményéért.

Reitter Oszkár

nagybecskereki főkapitány fajbarcmfitenyésztőnek találmánya a

≡ PATKÁNIN ≡

felülmul eddig ismert mindenféle patkányirtó szert (nem mérég), emberre, állatra cseppet sem veszélyes.

1 doboz ára 2 korona, mely elég körülbelül 120-150 patkány biztos kiirtásához ismertető leírást, amely közli, hogy különféle nagyságú gazdaságban és lakásban hány doboz használandó a teljes kiirtáshoz — kérésre ingyen küld **Reitter Oszkár** főkapitány **PATKÁNIN** gyárának vezetősége **Nagybecskereken**.

Biztos és tökéletes irtásért jótállás.

ORSZAGOS
VENDÉGLŐS
SZAKKÖZLÖNY.

FOGADÓ

ORSZAGOS
PINCÉR
SZAKKÖZLÖNY

A MAGYAR FOGADÓS-, VENDÉGLŐS- ÉS KÁVÉSHIPAR, A BORGAZDASÁG ÉS AZ IDEGENFORGALOM ERDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP

HIVATALOS KÖZLÖNYE

az „Országos Vendéglős Egyesület”, — a „Székesfehérvári Vendéglősök és Kocsmárosok Ipartársulata”,

a Szabadkai Szállodások, Vendéglősök Képviseleti Társaságának és Kocsmárosok Egyesületének — Veszprémi vármegyei Vendéglősök, Kocsmárosok és Kávésok Ipartársulata — Kassai Szállodások, Vendéglősök, Kocsmárosok és Kávésok Ipartársulata — Eresztbélvári Vendéglősök, Kávésok és Italmérők Ipartársulata, — Brassói Vendéglősök, Kávésok és Kocsmárosok Ipartársulata, — Csepeli Kocsmárosok Ipartársulata, — Sárvári és Vidéki Vendéglősök, Mészárosok és Hentesek Ipartársulata, — a Pécsi-Baranya Vendéglősök Ipartársulata, — Aradi Pincér Önszervező és Elhelyező Egyesület, — Németújvári Vendéglősök Ipartársulata, — Pozsonyi Pincér Önszervező és Mezőgazdászok Egyesület, — Léva-vidéki Szállodások, Vendéglősök és Kávésok Ipartársulata, — a Szatmármegyei Fogadósok, Vendéglősök és Kávésok Ipartársulata, — Zombori Fogadósok és Vendéglősök Ipartársulata, — Nemesborsodalmi Vendéglősök Ipartársulata, — Havasvármegyei Fogadósok, Vendéglősök, Kávésok és Kocsmárosok Ipartársulata, — Csongrádvármegyei Vendéglősök és Kocsmárosok Ipartársulata, — Soproni Alsóvidéki Vendéglősök Ipartársulata, — Sárosmegyei Vendéglősök Ipartársulata — az Eresztbélvári és Vidéki Fogadósok, Vendéglősök és Kávésok Ipartársulata, — a Ceglédi Vendéglősök Ipartársulata, — és a Mezőtur, Turker- és Dévanyai Vendéglősök Ipartársulatának

Előfizetés: Egy évre 12 K. Félévre 6 K.
Megjelenik 1-én és 15-én.

Szerkesztő és lapfőtulajdonos:
FLÓR GYŐZŐ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Értesítés T. előfizető és olvasó közönségét értesítjük, hogy a Fogadó szerkesztőségünk a kiadóhivatalát a VIII., Rákóczi-ut 19. szám alól, ugyancsak a VIII. ker. Gyulai Pál-utca 9. szám alá helyeztük át. Ezentúl mindenféle levélbeli megkeresést és postai küldeményt ezen új címünkre szíveskedjenek intézni.

Dolgozzunk az idegenforgalom megalapozásán.

Intő szavak a magyar és osztrák fogadótulajdonosokhoz.

A Fogadóban mind gyakrabban jelennek meg komoly, szakzerű s jól átgondolt cikkek, amelyek az idegenforgalom érdekét szolgálják. „Dolgozzunk az idegenforgalom megalapozásán!” — hangzójáték ezt a szót az idegenforgalmi közlemények, amelyeknek érdekes s nagybecsű tartalmát nem egyszer nyugtatták elismerésükkel az idegenforgalom fejlesztésén dolgozó ismert, tekintélyes tényezők. A háború alatt szinte többször írtunk erről a kérdéssről s egyik ilyen cikkünk arra hívta föl a hazai furdótulajdonosokat, hogy készítsék elő furdóikat a korai nyitásra. Ez a löhlívásunk azonban nem azt célozta, hogy csupán az idén nyissanak korábban a furdók, hanem hogy a korai nyitást állandósítsák és rendszeresítsék. Természetesen, az erdélyi hős klímájú és más hasonló furdókön nem lehet ezt a kérdést megvalósítani, de antul inkább célhoz vezetne az a törekvés a balatoni, más délvideki, valamint egyes tátrai furdókön.

Képzljük el pl. a balatoni vidéket április és május hónapokban, amikor a magyar közönség az abbaziai és más külföldi, délvideki furdókat szokja vagyis szokta eddig csapatostul látogatni. Ezek a mi furdóink enyhe, kellemes levegő és gyönyörű verőfény tekintetében, alig maradnak az abbaziai és külföldi furdók mögött. Egy hiány van csak: a furdók kiellensége és berendezetlensége. Szt-szedett és halmokba hányt furdófülkéket (kabinokat), többféle szerszámokat, az esős őszben összezárt és szekérek által mélyen bevágott utakat s a háromnegyed esztendő minden porával s pók-hálójával belepelt, bezárt fogadókat és vendéglőket lehet látni, ezen időtájtban a Balaton körül. De ha a kivatatos nyitási idő csak júniusban van, minek rendezkedjenek előbb a furdókön! — vélik a furdósok. Arra persze nem gondolnak, hogy a korábban való rendezkedéssel már ebben az időben oda lehetne szoktatni és pár év leforgása alatt teljesen benépesíthetők volnának a furdók azokkal, akik inkább kényszerűségből kere-

sik föl az idegen furdókat, vagy akik anyagi okokból nem utazhatnak olyan távolságra. S ezek talán még többen vannak, mint az előbbiek.

Ezért, ilyen célból pördítetjük meg az eszmét és ajánljuk a furdótulajdonosoknak, hogy lépjenek a működés terére, dolgozzanak az idegenforgalom megalapozásán, amivel különben és legelső sorban a saját javaik érdekét szolgálják, amire a mostani időknél soha jobb alkalom nem kínálkozik.

Hogy pedig ez a löhlívásunk és az alkalmosszerűségre való hivatkozásunk mennyire helyes volt, ennek igazolását egy tekintélyes külföldi szaklapban láthatjuk. A Hamburger megjelenő „Küche und Keller“ a szövetséges Németország egyik legtekintélyesebb fogadós és vendéglős szaklapja közölt több egy hosszabb cikket, amelyben Magyarország és Ausztria fogadótulajdonosait (az idegenforgalom leghivatottabb tényezőit, mint ezt a Fogadó szokta írni), arra hívja föl, hogy: *kezdjenek el dolgozni a Németország és Magyarország és Ausztria közt való idegenforgalom megalapozásán.* Most van arra a legkedvezőbb pillanat, a legjobb és legalkalmasabb idő, hogy a német utazási forgalmat a kettős monarchia felé irányítsuk, hogy a szövetséges Magyarország és Ausztria furdóit és szép városait a német utasokkal benépesítsük. Ragadják meg az alkalmat a magyar és osztrák fogadósok és dolgozzanak a fontos gazdasági cél elérésén.

Németországi szaklapjainknak ezt az érdekes és nagyjelentőségű cikkét, melyet „Intő szavak a magyar és osztrák fogadótulajdonosokhoz” címen közölt, bő kivonatban az alábbiakban ösmertetjük.

A háború okozta különböző befolyások új helyzetet teremtettek a gyógyfurdókat és üdülőhelyeket igénybevevő közönség részére. Önkénytelenül merül föl az a kérdés: hol lehet jól és kellemesen eltölteni a nyári szent, hol vannak az alkalmasabb furdó és üdülőhelyek? Erre ugyancsak magától adódik a felelet, hogy Magyarország és Ausztria, nagyszámú gyógyforrásai révén azokhoz az országokhoz tartoznak, amelyek a természet-től mintegy hivatva vannak arra, hogy a nagy idegenáramlatot maguk felé vonzzák. Az is tény, hogy a háború befejezte után a háború okozta elkeseredés néhány évig fenn fog maradni s a most ellenséges államokból 3—4 évig nagyszámú vendégereget nem várhatunk. Így tehát most Németországra kell nézni s minden igyekezetünket az összpontosított érdekekre kell irányítani. Azok az államok, amelyek tudatában vannak az ide-

genforgalom gazdasági értékének, már régen Németország fele tekintenek és egy alkalmat se mulasztanak el, hogy a német utast magukhoz csalogassák. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a körülményt se, hogy a jelenlegi politikai helyzet is igen alkalmas egy ilyen propaganda megindítására, mert tagadhatatlan, hogy az a gondolat, hogy a német birodalom alattvalói a szövetséges államokban keressenek üdülést, sokkal rokonszenvesebb és inkább mennek oda, mint az ellenséges vagy az olyan semleges államok furdóira, amelyek az ántánt-államokkal titokban rokonszenveznek.

Ha tehát, már bizonyosan megállapíthatjuk, hogy az adott viszonyok közt egy ügyesen kezdeményezett propaganda Németországban eredménnyel járna, úgy még nyitva marad az kérdés, hogy milyen időpontban kellene a német birodalomban egy megfelelő rendszeres sajtókampányt a propagandát megkezdeni? Nézetünk szerint ezzel azonnal kellene kezdeni. Nem kellene megvárni a békekötés idejét, mert többi esetben sokat mulasztottak volna. Már a háború alatt fognak lábbalmozók gyógyfurdó- és üdülőhelyeket felkeresni. Magyarország és Ausztria ilyen helyein a megfelelő eszközök biztosítják a gyógyulást. Továbbá elő fog állni az a szükséglet is, hogy az idegeket izgató és morzsoló háború idők a testi fizikummal is súlyosan érzetik a hatást és minden német család, akinek körülményei azt megengedik, sietni fog üdülést és pihenést keresni.

Hogy a német birodalom lakói külföldi utazásaikban mennyi nemzeti vagyont hurcoltak ki, azt még megközelítőleg se lehet kiszámítani. De minden utast saját tapasztalatából tudja, hogy az utazási költségeken kívül mennyibe kerülnek a kapcsolatos kiadások. A francia és olasz Rivierák, a svájci és angol furdó- és nyaralóhelyek, nem kis részben a németeknek köszönhetik felvirágzásukat. Beavatottak nagyon jól tudják, hogy fenti helyeken sok fogadó és étterem első sorban a német vendégre vannak utalva.

A velünk hadban álló államokban már bizottságok alakultak oly céllal, hogy a saját furdókat ajánlják a közönségnek, pótlás-ként a német furdók helyett. Az a tény, hogy egy ilyen, a kormány befolyásával létesült szervezetnek Oroszországban maga a cár vállalta a protektorátusát, világosan mutatja, hogy ellenségeink el vannak tököelve, a gazdasági harcot még erre a térre is vinni. Az ellenséges államok lakói állandóan föl lesznek szólítva, hogy minden, ami német, azt bojkottálják ilyen körülmények közt legfőbb ideje és sürgősen szükséges, hogy a külfölddel szemben mi is hasonlóképpen járjunk el. Minden németnek, kinek saját országának a fejlődése szívéhez van nőve, a

hazai és a magyarországi és ausztriai idegenforgalmat fogja szem előtt tartani.

Sajnos, sok német család a háboru alatt is olyan semleges államokban keresett üdülést, amelyek érzelmileg részint ellentünk vannak. A küszöbön lévő utazási és fűrdőidényre való tekintettel, különös fontossággal bír, a közönséget újlag felhívni, hogy csak német, magyar és osztrák üdülő- és gyógyhelyeket látogasson. Evvel egyrészt ellenségeinktől jelentékeny bevételt vonunk el, másrészt hazafias kötelességet teljesítünk, amennyiben egy, a háboru által szorongatott helyzetbe került, ipari gazdaságot támogatunk.

Magyarország és Ausztria sok kitűnő gyógyfürdővel rendelkezik, amelyek a különböző és legnehezebb bajokra is hatással vannak. Ezen fürdők tájszépesség tekintetében sem maradnak el az ellenséges államok gyógyfürdőitől. Természetesen, ez esetben Magyarországi és Ausztriai fürdői és egyéb fogadói és vendéglői a németországi vendégeknek is ugyanazt kell, hogy nyújtsák, amit eddig az ellenséges államokban nyújtottak. Az ottani fogadók építkezés, világítás, butor, lépcsőfeljáró stb. tekintetében a mai kor színvonalán kell, hogy álljanak, hogy a vendég, ki mifelé is utazott, ne nélkülözzön semmit. A „kedélyességgel” még nincs minden elintézve. A fogadói üzemet Magyarországon és Ausztriában olyan tökélyre kell fejleszteni, amint ez minden fejlett államban van.

Ezek kapcsán nem szabad megfeledkezni még egy kérdésről. A borralvaló-kérdés rendezéséről. Az a mód, amint a borralvalóadás Ausztriában és Magyarországon di-ik, a németországiaknál visszatetsztést szül. Ma a vendégnek ugy Ausztriában, mint Magyarországon folyton az erszényét kell a borralvaló-adásra készen tartani. Mi azt hiszük, ezen az ósdi rendszeren kis jóakarattal könnyen lehetne változtatni. Az a vendég, akinek a 10—15 félt való borralvalóadással tesszük kellemetlenné a tartózkodást, az nem érezheti magát jól és hamarosan ott fogja hagyni azt a helyet s oda megy, ahol háborítatlanul élvezheti a nyugalmat.

Volna itt még több felsorolni való, de azokat mostorra hagyjuk. Egyelőre az itt elmondottakat ajánljuk megszívlelésül a szövetséges államok idegenforgalmi tényszerzőinek, illetve fogadóutalajdonosainak. Ne szalasszák el a kedvező alkalmat és tartsuk azt szem előtt mindannyian, hogy: nekünk nemcsak a háboruban, hanem ezen a téren is össze kell tartani!

Csak magyarul.

Fogadót, vendéglőt vagy kávéházat ha létesítünk (nyitunk), csak magyarul hangzása címmel lássuk el, vagy a saját nevünk „cimen” vezessük. Fogadói (szállodai) üzletnél ne a „szálloda” szót, hanem a „fogadó” szót alkalmazzuk, mert a „szálloda” nem magyaros (az „Einkehrwirtschaft”-ból származik). — „Beszálló-vendéglő” helyett a magyar nőtában is megörökített szóp „Vendéglőfogadó” szót használjuk. Étlapírásnál étlapírok és éthorók ne használjanak idegen. pl. francia és angol ételneveket. Csak magyarul írjanak. A magyar becsület és önéret teszi a mai időkhben minden magyarnak kötelességévé, hogy: csak magyarul gondolkozzon és cselekedjen.

A magyar nyelv tisztasága szempontjából csak e irandó. (Z. ceze) betűt se névben, se más szóban ne írjon senki.

Bátran előre!

Ez a jelszó nemcsak a harcúterén hangzik és lelkesítve vezényli fegyverben álló vitézeinket, hanem kell, hogy a nyugodt, bár nehéz polgári foglalkozásunkban is zeszénylő mottó legyen. Minden nap közelebb visz bennünket a győzelmes leszámolóshoz s így kell, hogy reményünk lelkesítsen bennünket a létért való küzdelem fokozatos megkönnyebülésében. Nehéz idöket éltünk át eddig és azok további túrelmes elviselésében ne zavarassuk magunkat. Viseljük türelmesen,

hiszen könnyebb a helyzetünk, bármennyire súlyos is, mint azoké a hősöké, kik fegyveresen védik mindnyájunk édesanyját: a hazát és életük árán egyenetlik a biztos alapot.

Bátran előre!

A bártort az isten is megsegíti. Nagyon jól tudjuk, hogy a vendéglősök, kik a közönség egy részének élelmészéről, hivataluknál fogva gondoskodni tartoznak, nagy anyagi megpróbáltatáson kénytelenek keresztülmenni, de nyerjenek megnyugvást abban, hogy ez az állapot már nem tart sokáig. Aldozunk és túrkjünk. Ez az a parancsolat, amit kell, hogy magunk szabjunk magunknak és tartsuk meg a legpontosabban.

Ide tartozik az az összetett kötelesség is, amit saját szervezeteink iránt vállaltunk. Értjük ezalatt a helyi vendéglőskocsmáros ipartársulatokat és ezek központját: az Orsz. Vendéglős Egyesületet.

Nem akarunk Ausztriára és a német birodalomra rámutatni, hol a szaklapok híradásai szerint, a társulati tevékenység zavartalanul tovább folyik, noha a közviszonyok mindkét országban a miénkkel azonosak, ahol tehát éppugy mint nálunk, küzdenek a vendéglősök. De nem hanyagolják el társulati életüket. Tagdíjjaikat pontosan befizetik, mert tudják, hogy a társulat iródájának lentartása költségbe kerül és hogy a társulat vezetősége foglalkozik a kötelékéhez tartozó vendéglősök és kocsmárosok ipari viszonyaival és óvja az egyesnek éppugy, mint az összeségnek anyagi érdekeit. (Adó, illetékügyek, engedélyek stb.). A hatóságok előtti képviseletet is ellátják a társulatok vezetői és az irodák, amit az egyes egyén olyan sikerrel soha sem végezhet, mint a társulat; lévén az erkölcsi testület, mely az összességet képviseli. Szolgál iparjogi ügyekben díjtalan tanácsot és működésével emeli a vendéglősök és vendéglősipar ipari becsét és tekintélyét.

Mindez és sok egyéb is szükségessé teszi, hogy ne vonja ki magát egyetlen egy vendéglős és kocsmáros sem, a saját ipartársulatával szemben tartozó kötelességéből. És itt rámutathatunk a munkások szakszervezeteire. Az a bér munkásnak, akit a kötelességteljesítés nem szállított el a rendes polgári foglalkozásától, ápolja az ő szakegyesületét, fizeti pontosan a tagdíjakat és a saját osztálytársai iránti bünnel tekintené ha ezt a kötelességet nem teljesítené. És valljuk be, annak a bér munkásnak a gazdasági helyzete még kedvezőtlenebb, mint a vendéglősé. És mégis megtele az önként vállalt kötelességeinek.

De ezt csak példaképpen említettük meg. Elég lesz talán, hiszen önálló vendéglősökről szólunk, ha rámutatunk arra, hogy a vendéglősök érdekeivel nem törődik más iparág, hanem az érdekképviselet kizárólag a vendéglősök kezébe van letéve. Tehát ne hanyagolják el azt, amit ipari érdekeik védelmére önmaguk alkotnak. Mint bennünket értesítenek, az Országos Vendéglős Egyesületbe a háboru kitörése óta csak egy-két ipartársulat jizette be a csekély összegű tagdíjállalányt. Ilyen körülmények közt lehetetlen oly nehéz munkával létrejönni és szép reményekre jogosító országos központot fenntartani, noha azért mindentelöl hozzáfordulnak és igénybe veszik.

Ha tehát a közélet minden dolgával foglalkozunk, kell, hogy a saját alkotásunkat is fenntartsuk és fejlesszük, mert máskép tönkretesszük és lebecsüljük a saját munkánk gyümölcsét.

Ezt pedig tennünk nem szabad!

A SZÉKESFŐVÁROSI VENDEGLŐSÖK ÉS KOCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI

Hivatali helyiségeink áthelyezése.

Ugy a Székesfővárosi vendéglősök és kocsmárosok ipartársulata t. tagjait, valamint az „Országos Vendéglős Egyesület” körébe tartozó t. társulatokat és tagokat értesítjük, hogy hivatali és irodahelyiségeinket VIII. Rákóczi-ut 19. sz. alól ugyancsak a VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. sz. alá helyeztük át. Mindennemű megkereséseket ezután ezen új címünkre kérünk intézni.

Hajós Károly, elnök.

Az ipartársulat hivatalos helyisége: VIII., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3—6 óráig.

Jogitanácsot az ipartársulat minden tagja ingyen kaphat, ha az iránt az ipartársulat iródájához fordul.

Az ipartársulat mindennemű hivatalos közleménye kizárólag a „Fogadó” utján közölhetik.

A vasuti vendéglősök és a vasutasok olcsó étkezése.

A háboruban a viszonyokat megnehezítő első kihatása, mint azt mindannyian tudjuk, az élelmészéknél mutatkozott. Nehéz lett a megélhetés, minthogy drágábbak lettek az élelmiszerek. Ma épen háromszorta (vagy négyszerte) drágább a hus, zsiradék, liszt, főzelék-féle és más egyéb, mint a háboru előtt volt. Ezt különben tudják ugy a magán, mint a közfogyasztásban s tudja, érzi a rettenetes drágaságot az is, aki sohase járt piacon vagy vásárcsarnokban, mézárósnál vagy fűszeresnél. A lapok is hasábookban számolnak be naponta az élelmickek árainak újabb szökkenéseiről s írnak a nehézségek megélhetéséről. De a legjobban tán a vendéglősökbe járó közönség a vendéglősök tudják és érzik a nehézséget. A vendéglősök, akiknek szemlátomást volt alkalmuk meggyőződni az ételáraknak kétszeresre való emelkedéséről. A vendéglősök, akik az ételárak llyetén emelése mellett is 25—30 százalékot fizetnek rá a főzésre. Ez okból sok közepes és kisebb vendéglős egyszerűen fölhagyott a főzéssel. Hogy a vendéglősöknek azt a semmivel se túlozott nehéz helyzetét az avataltan szem is tisztán láthassa, bemutatjuk néhány élelmickeknek a háboru előtti és mostani árait. Ime:

	A háboru előtt volt:
Marhahus kilója	120—168 fillér
Sertésahus „	80—260 „
Borjubahus „	100—280 „
Hizott liba (lud) klg.	170—190 „
Csirke (párja)	270—380 „
Disznózsír klg.	152—168 „
	A mostani árak:
Marhahus kilója	280—460 fillér
Sertésahus „	360—460 „
Borjubahus „	380—540 „
Hizott liba (lud) klg.	380—440 „
Csirke (párja)	400—800 „
Disznózsír klg.	500—520 „

A liszt, zab, lencse, borsó stb. árai ismeretes magasak s ezeket nem soroljuk itt föl. Nem teszünk említést az egyéb „hozzávalók” és fűszerek áraitól sem, amelyek szinte jóval fokozottak.

Már most szóljunk a vasuti vendéglősökről, akikre a magas árviszonyok éppugy, vagy némely esetben még inkább kihatnak. Ehhez járul még az a körülmény, hogy szerződéses viszonylatok a be-

szérségi áránál is olcsóbb élelmészre utalja őket. Így a Máv. kötelékbe tartozókat I kor. 20 filléres ebéd és 90 filléres vacsorával tartoznak ellátni. Áll pedig az 1 korona 20 filléres ebéd: leves, sült körözéssel és üres főzelékkel, térsza és feketekávéból. A 90 filléres vacsora: sült salátával és sajt. A szerződés előírja, hogy a hus és sültfélének 20 dekanál nem szabad kevesebbnek lenni.

Nem tudjuk, hogy ez a megállapítás minden időre szól-e, vagy csak a békés viszonyokra. Mi az utóbbit tételezzük föl és ebben az esetben nem nevezhetjük másnak a lenti olcsó élelmézt, mint egyszerű elnézésnek. Csak elnézés lehet, hogy ezt a pontját a szerződésnek nem javították ki úgy, hogy az élelmiszereknek a mai háborús áraihoz mérten állapították volna meg a vasutak étkézése árát. Mert az említett árákért 1 k. 20 f. ebédet és 90 f. vacsorát, nem lehet a mai időben adni, csakis ráfizetéssel. Már pedig azt nem szabad föltételezni a Máv. igazgatósága és üzemeltetőségéről, hogy a hatáskörükbe tartozó vendéglősöktől ilyesmit — ráfizetést kívánjanak. Ez a „ráfizetés” mindjárt tisztán látszik, ha az élelmiszerek beszerzési árainak fentebbi kimutatására tekintünk s a háboru előtti a mostanival hasonlítjuk össze.

Nem mondjuk, hogy a nagyobb forgalmi gócpontokon lévő vendéglős bérleti tulajdonosok suttogják az élelmiszerek, habár rajtuk is egész fölösleges teher az ilyen kiadás; a közepes vagy kisebb vasuti vendéglős bérletre azonban határozottan veszteséget — érezhető károsodást jelent. Leginkább ez a körülmény indított arra bennünket, hogy a m. államvasutak igazgatóságának jóindulatú figyelmét azon *elnevezett hiba* kijavítására főlhívjuk. És mi eleve meg vagyunk győződve róla, hogy a Máv. érdemes vezetősége ezt a „kijavítást” az igazságnak és a mai tulságos drága áraknak megfelelően el is fogja intézni.

ORSZÁGOS VENDÉGLŐS EGYESÜLETI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEL.

Felkérjük a vidéki kartársakat, hogy az Országos Vendéglős Egyesületbe való belépésüket jelentésük be. Bejelentésük után megküldjük az alapszabályokat. Beíratási díj 2 kor. Évi tagdíj 1 kor.

Az Elnökség.

A mi katonáink.

— Háborus levelek.

Przemysl volt és lesz. Tudnillik a miénk volt és a miénk lesz. Talán már nincs is messze, amikor ez tényné válik, mely valóság ugyancsak azokat is jóval közelebb fogja hozni, akik annak a gácsországi erődnél a védelemben oly hősi dolgokat vittek véghez. Vajjon hol vannak azok a hősi hadiak, hol vannak a mi kedves katonáink! Hol van Dénes Miklós tűzmesler, aki mindenáron egy sereg kózákat igyekezett hazaküldeni az ösmérsőköknek s Kopetti Lajos, aki elsőnek adott életjelt a sokáig bekerített gácsországi váról. Eddig nincs hírünk egyikről sem.

De hozott hírt a posta más ösmérsőkörről Holndonner Lajos, a rohonci Holndonner György fogadós fia Samarkandba került Przemyslből, mint hadifogoly. Onnan írta, hogy friss jó egészségben van és pár száz koronát kért sürgöny útján küldeni. Posch Gusztáv, budapesti főpincér szintén oda került; ő is egészségben van és jól érzi magát. Ugyancsak hadifogságban van Skarba József is, a tren-

csénteplici Ehn-fogadók hosszú időn át volt üzletvezetője. Ezen furdónket tudvalevően sok gazdag orosz szokta látogatni s így nem lehetetlen, hogy Skarba barátunk, akit Przemyslből Kieube internáltak, több ismerős oroszral fog találkozni.

Még egy barátunkról kaptunk értesítést:

Cimerer István szenecei fogadósról. Érdekes körülménnyel kapcsolatos ennek a hírvételnek a története. A Fogadó két példánya ugyanis Szenicéről visszajött. — Csak nem Cimerer Pistát? — Azé. — igazolta a kiadóhivatal. Ha így áll az ügy, akkor Cimerer barátunk harcba volt s most valahol hadifogoly s kedves felesége bizonyára miatta aggódik és ezért nem terjedhet ki figyelmé a Fogadóra.

Igy gondoltuk ezt el és hogy jól számítottunk, mutatja az a gyönyörű levél, amelyet Cimerer Istvánnak küldött a fentiekben megbizonyosodás végett intézett sorainkra. Őszintén mondhatjuk, ez a levél nagy és kedves meglepetés volt számunkra. Nem azért, mert a gondolataink jól tapogatóztak, hanem az a szeretetreméltó közvetlenség, a mi a levélben s az a báj, ami annak irányában kitéjezésre jutott — voltak az elragadók. Így írni csak egy hűség és szerető szívű jó aszszony tud, akinek lelki nagy boruját a legkedvesebb öröm napugara ragyogja be és oszlatja szét hirtelen. Eltesszük ezt a szép levelet a többi ilyen kedves emlékeink közé; de mindenekelőtt leközzöljük, had gyönyörködjenek benne mások is. Imhol a gyönyörű írás:

Igazán meglepett az az előzettség, amelyben reánk igazán értékes lapjuk részesíti előfizetőt. Erre még példát igazán nem tudok, hogy egy lap és az előfizetői között ilyen intim és kedves nexus létezzék. A kedves „Fogadó” csak jöjjön háborítatlanul és az előfizetéssel nem várunk a háboru befejezéséig, hanem postafordultával küldöm. A jókívánatokat hálisan köszönöm és ezuttal szives értesítéskre adom, hogy féljem még augusztus 2-án bevonult és már 13-án Przemyslben volt. Ott volt az első, a második körülzárásnál és végigszennvedte az éhezés minden borszalmát is. November óta csak két ízben küldött repülőgép-posta útján értesítést magáról, azután semmi. . . . Az üzlet minden gondja reám hárult és még ez is hozzá; *nyomott kedélyhangulatomban nem törődtem már semmivel*, így történt, hogy vissza küldtem a Fogadót is. Azonban felderült. Az uram táviratot küldött Skobelewából, (ázsiai Oroszország) hogy egészséges és küldjék neki 150 rubelt. Volt öröm. S amilyen ötletes fiu az uram, azt kell hinned, hogy azért kérte ezt a sok pénzt, mert bizonyosan valami elegáns fogadót fog csinálni ottan a benschützötteknek, akik bizonyára még olyan jó pörköltet nem ettek, mint amilyent ő tud készíteni.

Sok kedves epizódot írt Przemyslből is (mikor még irhatott), hogy hogyan csináltak egy izben diszort, országos murival egybekötte, melyhez a zenét az oroszok ágyui szolgáltatták stb.

No, ha haza segíti a jó Isten, fog ő majd mesélni. A „Fogadó” igazán kedves szerkesztőségét — őszintén üdvözlö Cimerer Istvánné.

Szenice, 1915. május 4.

Az előbb említett Skarba József hadifogságát az alábbi sorok adják hírül, amelyet fivére, a kétszeres első-osztályú vitészégi éremmel kitüntetett Skarba Lajos intézett hozzánk. A 69-es Skarba őrmester. akinek mellét Vilmos császár vaskeresztjén kívül a mi hadseregünk arany vitészégi-érme ékesíti, mos Zágrábban van s onnan írta ezt a szép levelet:

Kedves Szerkesztő ur! A küldött lapokért ezuttal fogadják hálal köszönetemet. Igazán jól esett az a figyelem, amivel a mi Fogadónk küldése által kitüntettek, de még inkább az a szerető, figyelem gondosság, amellyel a mi lapunk vesz körül engem és minden katona baj és kartársamat. Ha majd ezen nehéz napokon átéssünk és Isten haza segít bennünket a mi békés világunkba, — a mi

Fogadónknak lesznek ugyan olyan jó katonái. — Szegény fivérem, bizonyára ismeri szerkesztő ur, Trencsénteplicen Ehoiknél volt üzletvezetőt őt évig, a mozgósítás óta Przemyslben volt mint vartűzér s a vár elvételéig ő is fogságba került; most írt Kieuből, — egészséges. Őszintén üdvözlöm a Fogadó minden tagját, Skarba Lajos, 19-es őrmester.

Szentmiklósi Gábor közzíté, a Fogadó derék bosnyák munkatársa, megint beállított egy kis levéllel. Csak hétköznapi dolgokról írt, így la:

Mi újság Pesten? Ott is hasított szoknyában járunk az asszonyok, mint itt? Remélem a francia parfüm se hiányzik. Hiába ez a nagy háboru, az asszonyviseletet nem lehet leszoktatni erről a „rossz” szokásról. — A fűszeresek is egyre árulják még a „Rochefort” és „Imperial” sajtót, bár tán ez csak sikerült utánzat, de ez is — impertinencia. Még ennél is nagyobb az, hogy akadnak, kik azt megveszik. A francia „cognacré” nem is érdemes szólni; a magyart etzán is csak úgy issák a magyar urak, ha három csillagos francia üvegeben van. Így vannak a pezsgővel is. De csak kerüljek én haza, s merjen valaki ilvett kérni tőlem, majd szölk rá valamit én is. (Ezt a pesti éjleli mulatók Kronorfijs pincéireinek is jó volna megszünie); a Szerk! A magyar csokoládé is csak francia föltirattal kell.

Egyébként semmi baj addig; csak az én jó feleségem hívogat haza — ő tudja miétt. De majd csak megtörténik az is. Nincs újabb „moratorium” jóslat? Szivesen üdvözlök mindenkit, aki szivesen veszi. Szentmiklósi Gábor.

A harctérre mentek vagy régebben ott vannak: Sima Károly vendénlős (Gyönyörgőskormán), Korach Henrik vendéglős (Zakárfalva) Újvárosi Márton Gyopárosföldi vendéglős, Nagy József vendéglős (Hosszupereszteg) Csóka Béla a temesvári Tátra-kévéház tulajdonosa. Radasztics János főpincér, honvéduházur Pápan várja az indulásra hívó szót; Szántay János főpincér pedig most vonult be Kunszentmártonból. Ezuton küldi üdvözlését minden kartársnak és jó barátjának. Mi is a mi katonáinknak.

Szakképzettség és megbízhatóság.

— Bajok a kifőzési ipar terén. —

E hónap elején egy budai kifőzőt leartóztattak. A kifőző bűne az volt, hogy az összevásárolt moslékból kiszedte a husdarabokat s pörköltet és gulyás-félélt készített azokból. Főzéshöz pedig a moslék felszínéről leszedett zsiradékot használta. Boza István kifőző üzlete már csak azért is jól ment, mert a pörköltet adagját nagyon olcsón számította. A kifőzést különben Boza I. régebbi kartársai: napszámások látogatták és terjesztették az olcsó és finom pörköltet híret. A kifőző maga is napszámós volt és pár éve nyitotta meg hírhedt vált kifőzőjét a III. ker. Bécsi-ut 185. sz. házában.

Ebből a csunya történetéből csak annyit kívánunk levonni és ezt tanúságként az illetékes hatóság köröknek oly figyelemzettel ajánlani, miszerint szivleljék meg azt az igazságot, hogy bizonyos szakavatottságra minden foglalkozási ágánál szükség van. Ahol szakképzettség nincs, ott megbízhatóság se lehet, különösen a jelenlegihez hasonló esetekben. Egy közönséges napszámós vagy ennek hasonló intelligenciájú felesége se lehetnek kifőzők, mert azoknál nemcsak az e téren való gyakorlottság, hanem az a bizonyos erkölcsi érzék is hiányzik. Mind-eből pedig tisztán az következik, hogy az eféle megbízhatatlan egyéneknek nem volna szabad engedélyt adni, de kiváltképpen nem kifőzésre, amely az egészség ügyével oly közeli kapcsolatban áll. Ki tudja, hogy a Boza-léle moslékos pörkölt hány szegény napszámósok az egészségét mérgezte meg.

Nálunk azonban meg van az a báj, hogy az ipari szabadságot még szabadabb (tágabb) lelkiösmerettel kezeli a hatóság.

Nem igen vizsgálják az engedélyekért folyamodókat. Így van ez az italmérsi iparban is, ahol szinte nem nézik s kérdezik, hogy a folyamodó ki volt, mi volt. Napszámos, gyári munkás vagy kalauz — egészen egyre megy. Földolgo, hogy az illető a honossági igazolványon kívül erkölcsi bizonyítványt is tudjon fölmutatni. És amint az italmérsi iparban van szó-kásban, hasonlóan divik ez a többi foglalkozási ágban is.

Ennek a hibás és káros szokásnak a megszüntetésére már többször történtek lépések. Így a „Székesfővárosi vendéglősök és kocsmárosok ipartársulata” is nem egyszer kérte, hogy mielőtt újabb engedélyt adnak vendéglői iparüzésre, kérjék ki az ipartársulat véleményét. A társulatnak ezt a fölterjesztését elfogadta a tanács, azonban a véleményezési ügyben csak szórványosan intéz hozzá megkeresést. Pedig az eféle esetek figyelmeztethetnék a hatóságot arra, hogy ama véleményezési vagy tájékoztatósi megkeresések ügyének lelkiismeretesebb kezelése igen fontos, úgy az ipari érdekek, mint az általános érdekek szempontjából. Nem kevésbé a közegészség ügye szempontjából is.

A kifözések nem épen tartoznak a vendéglőiparhoz, dacára, hogy a két foglalkozási ág elég közeli viszonylatban van egymással. Valahogy úgy kellene szabályozni ezt a viszonylatot, hogy előbbi, amolyan fölügyeleti szempontból, alája helyzetessék utóbbinak, mely esetben a hatóságnak módjában állna a fenti értelmezés szerint hitelt érdemlő véleményezést beszerezni az engedélyek kiadásánál. Az ilyen szabályozás hivatala volna bizonyos rendet teremteni s hova-tovább megszüntetni az e téren oly gyakran ismétlődő bajokat.

KÜLÖNFÉLE KOZLEMÉNYEK.

A mi közönségünkhez. Fölkérjük azon t. előfizetőinket, akik előfizetésükkel el vannak maradva, hogy eme tartozásuknak eleget tenni és az előzőleg kapott postautalványon beküldeni sziveskedjenek. Akiknek előfizetése most vált esedékessé, az előfizetés beküldése céljából a jelen számmal postautalványt mellékelünk. Előfizetési és egyéb pénzek: *Fogadó kiadóhivatala, VIII. ker. Gyulai Pál-utca 9. sz.* küldendők.

Kimaradtak. Mai számunkból anyaghiány miatt kiszorultak és a jövő számra maradtak: *„Olcso táplálkozás és a magyar konyha”*. (Minden Tamástól), — *„Idegen pincérek Londonban”* és több kisebb közérdekű és egyéb közlemény.

A Fogadó szerkesztősége és kiadóhivatala május 1-től *VIII., Gyulai Pál-utca 9. szám* alatt van.

A béna vagy súlyosan sérült vendéglős és pincér katonakért. Mindössze nyolc koránál gyarapodott a súlyosan sérült vendéglős és pincér katonák fölsegélyezésére gyűjtött eddigi összegünk. Az újabb adományt is Keszezy Vincéné urnó, a mi jótékonyágunknak ismert, nemes szívű nagymama gyűjtötte az üzleti husszállító, Braun mérészáros mestertől, egy háborus fogadás révén. Ezzel gyűjtésünk összege: *376 kor. 20 fillérre* emelkedett. Az adományok gyűjtését ezzel le is zárjuk s a főmaradt és alább kimutatott összeget átutaljuk az *„Orsz. Vendéglős Egyesülethez”*, amelynek vezetősége fogja ezután intézni a segélyezésre szánt pénzek kiutalását; addig persze, amíg az adományokból tart. Szerkesztőségünk a Balla-téle 250 koronás segélyen kívül 25 koro-

nát utalt ki *Békési Pál* főpincér, a 4 honv. gy. ezred 10-ik százada őrmesterének, aki a sanoki ütközetben (Galiciában) sérült meg oly súlyosan, hogy jobb karját többé nem használhatja. Az összegről Békési P. nyugtatványt adott. Ezzel összesen 275 koronát adunk ki segélyezés címén, mely összeget a fenti 376 kor. 20 fillérből levonva, *maradt: 101 kor. 20 fillér*. Ezen összeget, mint említettük, az *„Országos”* nak utaltuk át, és ugyancsak oda fogjuk utalni az esetleg ezután beérkező adományokat is. Jótékonyági számadásunk lezárásával mindazoknak, akik a mi súlyosan sérült katonáink segélyezése céljából a fent kimutatott összeghez hozzájárultak, ismételtlen is köszönetünket fejezzük ki.

Borvásárlók figyelmébe. A mult és az előző évben tudvalevően igen sok helyen nagyon rosszul fizetett a szőlőtermés, ami aztán a jó borok iránti nagyobb keresletet vonta maga után. Az ismert „Visontai és mátrahegyaljai szőlőtelepek borért. r. t. igazgatóságát is ez indította arra, hogy a régi éjáratok félteve őrzött kincseit forgalomba hozza. A Visontamatra bortermelő társ. szőlőtelepein különben a mult évi termés is jól beültött, és ezt fentiekkel ezuttal is a t. borvásárló vendéglősök figyelmébe ajánljuk.

A huseves korlátozás Beocsban. A mult hét utoljával Bécsben miniszteri rendelet jelent meg a huslogvasztás korlátozásáról. A rendelet megtilja a hétnek két napján (szerdán, pénteken) a mézszárszekekben a huskimérést, s vendéglőkben a főtt és sült hus kiszolgálását. Eme napokon serthes, marha vagy borjúhus nem adható el csakis: velő, máj, szív, tüdő és pacal. Miután kevés a tojás, a tyúk és tyukhus árusítása is tilos. Bárány, juh és ezeknek húását, továbbá halat és kolbász-féléket szabad árusítani. Ugyancsak egy másik rendelet a fenti jószágok leölését s a tejhiányra való tekintettel a tenyésztés és fejőstehenek levágását korlátozza, míg egy harmadik a marhavásárlók az áraknak hivataln (és kapzsi) marhakereskedők által való fölhajtsát tiltja illetve nehezíti meg.

A német vasuti étkezőkocsik házi kezelésben. A porosz vasuti igazgatóság — mint ezt előző lapunkban is jeleztük — május elsejére fölmondta a „Nemzetközi háló- és étkezőkocsi társaság” szerződését. Ez a belga társaság a német vasuti forgalomban is nagy szerepet játszott s 45 étkező és 25 hálókocsijával ugyancsak busás nyereséget ért el. Mint értesülünk, a német vasutak igazgatósága máris lépéseket tett arra nézve, hogy a jól jövedelmező étkező- és hálókocsikat házi kezelésbe vegye. Itt említjük meg, hogy a német vasutak igazgatósága a Cook-féle utazási (idegenforgalmi) vállalatnak a német vasutakra szóló jegyek eladását, mindjárt a háboru kitörésekor tiltotta. Ajánlatos volna, ha a Magyar államvasutak igazgatósága szintén követné a német példát s a mi vonalainkon közlekedő étkező- és hálókocsik házi kezelésbe való vételére szintén előkészülne, hogy a francia-belga társaság szép summájú nyeresége a mi jövedelmünket képezné. Nem is szólnán az egyéb gazdasági ágak hasznáról, ami előbbivel szinte együtt jár.

Ezüst, kínai ezüst evőeszköz és hasonló árut lehetőleg mindig újat vegyünk, mert a használt csak csekély százalékkal kerül kevesebbe. A legjobb ilyen áruk Budapesten, a IV. ker. Váci-utca 8. sz. alatt létező és előnyösen ismert *Hermann J. L.*, cégnél szerezhetők be.

A Budapesti Kávéipartársulat május 17-én, hétfőn délután 6 órakor tartja 100-ik r. közgyűlést, Erdélyi Frigyes Opera-étermének pincéi (southern) helyiségében. *Napirend:* 1. Elnöki megnyitó. 2. Az 1914. évi zárszámadás és évi jelentés előterjesztése és határozás a fölmentvény megadása iránt. 3. A választmány jelentése a jubileum megünneplése tárgyában. 4. A tisztikar megválasztása, a választmányba 8 rendes és 3 póttag, a felügyelő-bizott-

ságba 5 rendes és 3 póttag, a kávésegedek és kávéfőzők segélyalapjára felügyelő bizottságba 5 rendes és 3 póttag választása. 5. Netáni indítványok. 6. Elnöki zárszó. Ezen közgyűlést megelőzőleg tartja fél 6 órakor r. közgyűlést a Bpesti kávéosk szövetsége. A közgyűlést ugyanott társasvacsera követi. Teríték ára — ital nélkül — hat korona.

Marosvásárhelyiek a jótékonyag terén. Marosvásárhelyi kártársaink mindig küntek azzal, hogy a jótékonyag ügyét a legideálisabb önzetlenséggel, igazi lelkesen szolgálták. Példa erre a „Fogadó”-ban többszörönkint ismertetett jótékonyági esetek, amelyekhez az utóbbi számmakban közölt Horváth Lajos-féle jótékonyági ügy (peszdogdugók a mi jótékonyagunk érdekében) is sorakozik. A székesfővárosi vendéglős- és pincérkar nemes áldozatkészsége azonban nemcsak a szorosan vett szakmai téren, hanem egyebtel is megnyilvánul. Ezt mutatja Schweitzer Adolf ottani fogadó, a marosvásárhelyi vendéglősök ipartársulata elnöke (és a jótékony ügyek ismert vezérének) újabb szép és dicseretes tette. Schweitzer kártársunk ugyanis az ottani egyik napilapban a mult hónap utolsó napjaiban hosszabb, lelkes cikkben hívta föl az összes iparosokat és kereskedőket, hogy a május elsői üzleti bevételüknek 10 százalékát a vak katonák javára adják. A vezetőhelyen hozott szép és lelkesítő cikknek mégis volt a szép hatása, amennyiben Schweitzer kártársunk gyönyörű eszméjét majd mindenki követte s a jótékonyag oldalára ily módon egész szép halom összeg gyűlt egybe.

A tejhány egyre tart, sőt mindjobban fokozódik, de a budapesti kávéoskót tán mégis elkerüli az a veszedelem, hogy az uszonnakévé kiszolgálását beszüntessék. A főváros gazdasági osztálya egyelőre úgy határozott, hogy a tejszín készítését eltiltotta. Közélebb tehát hiába fogják szorgalmazni a kávéházi „önagyságák” a tejszines és „sokhabos” kávé. Ez alkalomból egyébként egy budapesti nyugalmazott kávé és fogadó (most keltős *maskár*) azt ajánlja, hogy a sok *kutyás és házias* hölgyeknek is meg kellene tiltani, hogy ezeket az állatokat *kávéval* táplálják. Legtöbb ilyen dáma a gyerekeikkel és cselédjéjével, hogy az elégséges kegyeret el vonjan, az a *kutyájának muszáj* kávénak lenni. Ezt illetékes egyén mondja, (mert a háztulajdonosoknak van alkalmuk ilyesmiről tapasztalatot nyerni), tehát, a főváros illetékes vezetői szívleljék meg az illetékes javaslatot és alkalmazzák a tejhány kérdése megoldásánál.

Lackner Albert. A háborus esztendő sok és nagy veszteséget hozott számunkra. A legjobbaink veszték el és dőltek ki a sorból. Schwarz Herman, az „Orsz. Vendéglős Egyesület” ritka nagy tehetségű társelnökét nem rég vesztettük el, s most megint ennek az intézménynek egyik fiatalos tűző és ugyancsak oszlopos erője: Lackner Albert mezőúri fogadós hagyott itt bennünket. Lapzáras előtt küldte a távirati gyászos értesítést Osztrovszky Ferenc, a „Mezőtur, Turkeve és Dévanyai Vendéglősök Ipartársulata” pénztárosa, elhunytának minden közérdekű munkájában hűen osztozó társa és barátja, hogy Lackner Albert meghalt. Kedden történt a gyászos eset s csütörtökön délután temették el a három turi város vendéglősei és a közönség megilletődő nagy részvéte mellett. Ugy az Orsz. V. Egyesület, mint a Fogadó szerkesztősége távirat és levélben jelezték ki mély részvételt a gyászoló özvegynek, illetve a fenti ipartársulatnak, melynek elnöke volt. — Lackner Albertben nagyot vesztek a vendéglőipari közérdekű dolgok, amelyeket a vérbeli szakembert megszegyenítő igazi önzetlen lelkesedéssel igyekezett szorgálni és előbbre vinni. E célból létesítette a három turi városra kiterjedő ipartársulatot is. Ott volt az Orsz. V. Egyesület létesítési mozgalmánál is és részt vett annak minden kongresszusán és választmányi ülésén. Kivéve a mult évi

marosvásárhelyi orsz. kongresszust, melyre már nem mehett el. Akkor már érezte a belegséget, mely alig egy évre, a másik háborus esztendő rózsás hónapjában letörte a mi társadalmunknak egyik legdecebb tagját, nekünk pedig jó barátunkat. Legyen békés siri nyugalma.

Mundus, az egyesült hajított fabutyogárak rt. a legrebbi butyogárak egyike, melynek gyártmányai a fogadós, vendéglős és kávé szakkörökben is igen elterjedtek és kedveltek. A jövővi cég hirdetésire itt is föl hívjuk t. olvasóink figyelmét.

Megint megdrágult a papír. A háborus viszonyok okozta drágasági kérdések közt, most már, vagy harmadszor bukkanik föl a *papíros* drágasága. Ez a kérdés jóval kivül esik az élelmiszerek és italok drágasági körén, így senkinek se tűnik föl, senki se vet rá ügyet és csak azok vesznek róla tudomást, akiknek ez a cikk épp olyan fontos anyagnak képezi, mint pl. a vendéglői konyhának a hus, zsír, liszt stb. élelmi cikk. Tehát csak a nyomdák és a nyomdáknak dolgoztató lapkiadók és az egyéb nyomtatványok kiadói érzik sajnosan és fájón a papír drágulását, minthogy ezzel az utóbbiak lapköltségei is hasonlóan emelkednek. Eddig különben és azzal a 25 százalékos áremeléssel, amelyről a *Fogadó-nyomda* a jelen számunkban értesíti a közönséget, közel 50 százalékkal drágult meg a papír. Tessék most elképzelni azt az árkülönbséget, ami a lapok előállításai költségeinél merül fel. Ez a különbözet 1000 koronánál 360—340 és 500 koronánál 220—200 koronának felel meg. Ennek a kevésbé kellemes állapotnak persze részese a Fogadó is, amelynek előállításai költsége ma szinte majdnem meg egyszer annyit, mint volt a békés időszakban. Ennek dacára még egyszer sem gondoltunk arra, hogy az előfizetési árakat némileg fölemeljük, amit a napi lapok és több más lapok, a drágasági viszonyok súlyos kényszerhatása alatt már rég megtette. Ám, ha a nyomtatási költségek tovább is így fokozódnak, — ami aligha szenvedhet kétséget, — akkor mi is ráutalva leszünk az előfizetési díjaknak néhány százalékkal való fölemelésére, amit pedig ugyancsak szeretnénk nem megvalósítani. Egyelőre persze nem célunk az, de tán továbbolt se leszünk kénytelen e tervvel foglalkozni, ha t. előfizető közönségünk módot nyújt a súlyos állapotok elviseléséhez. Ez a módnyújtás pedig különben mibe se kerül és csupán csak annyiból áll, hogy akinek előfizetése esedékes lesz, az azonnal utítsa meg és aki előfizetésével hátralékban van, az rendezze az elmaradt díjakat. Így valahogy meg lehetne oldani — a „Fogadó” szempontjából — a papíros-drágaság.

Furcsa pör. Egy P. R. nevű fővárosi hölgy pert indított egy fővárosi fogadós ellen azért, mert az illetőnek azon ígérete fejtében (vagy helyesebben: azon ígéret örömeire) hogy éleleparjává teszi, pénzát adott, de sem a pénzt nem kapta vissza, sem az „ígéretet” nem látta teljesülni. — Olvasván e furcsa pörörl egy fővárosi vendéglős két boros-gyereket, azt kérdezi az egyik:

— Aztán vajh! ki lehet az a pesti fogadós?

— Alkalmassint egy nőtlembere fogadós, — mordija némi töprengés után az okosabbik Balam-bér boros.

Főpincérei óvadék nem használható másnak — csak óvadéknak. Ez tűnik ki abból a törvényeségi ítéletről, mely Weisz Adolf kávést, a nejelejt-utcai „Budapesti-kávéház volt tulajdonosát s ennek üzletvezetőjét, Weisz Lajost 7—7 hónapi börtönrre marasztalta el. Ezek az urak ugyanis Laufer Adolft főpincérnek alkalmazták, ki helyett az 1000 korona óvadékot Heilig Rózi te lett. Közben Weiszék a vagyonukat másra irányták, aztán tönkrementek és a főpincéri óvadékot nem adták vissza,

Az április 30-iki tárgyaláson azt a „szokásos védekezést” használták Weiszék, hogy a főpincér beleegyezésével használták föl az óvadékot. De a bíróság nem fogadta el a védekezést, hanem a fenti hónapokra ítélte el őket.

APRÓ HIREK. Kávécsalók. Mindennel történik csalás a világon, még a kávékonverzvel is. Ilyent hamisítottak Lukács Lajos és Pollák Salamon. Mindkettőt letartóztatták és fogházra vetették őket. — Egy élelmezőt is letartóztattak, még pedig a kolozsvári, váradí és temesvári kórházak élelmezőjét, Strasser Aladárt, aki a vállalt kórházak lakói élelmezését aként teljesítette, hogy az étkek nagyobbik felét magának tartotta meg. A nemrég még szegény emberből persze, namarosan nagyon gazdag ember lett. Most a fogságban elmélikedik ama százettek fölött, amelyeket a még hátralévő háborus hónapok alatt lehetett volna se, eznie. — Leeggett vendéglő. A városigeti Nemzeti. — (volt Angol-parkban tűz volt a mult hét egyik éjszakáján s majd tüstöntől leeggett a Japán-vendéglő. Az égési eset után azt mondja a légi cirkuszos: — Inkább Japánország égett volna le, mint ez a ligeti csárda.

Papírszálvéta beszerzése végett forduljanak t. kartársaink a „Fogadó könyvnyomdához” (Budapest, VIII., Sz. utkírályi-utca 34.) mely ezt a cikket a legjobb minőségben és legmérsékeltőbb áron szállítja rendelőinek.

GYÁSZROVAT. Kreutle Pál, a régi vendéglős kocsmáros társadalomnak érdemes és széles körökben tisztelt és becsült tagja, ismert zental vendéglős és tekintélyes polgár. e hónap 6-án 67 éves korában elhalálozott. Kreutle kartársunkat május 8-án temették el az ottani kartársak és a közönség nagy és megilletődő részvétele mellett. Elhunytát megtört övegye, sz. Dörner Róza, két leánya, két fia, több unokája és kiterjedt nagy rokonság gyászolják.

Áldás és béke hamvaira.

Fölvívás.

Többek részéről hozzánk érkezett kívánságnak eleget téve, föl hívjuk mindazon vendéglősöket és a nemvendéglős közönséget, hogy sűrűsösen jelentsék be szerkesztőségünkben, hogy kitől kért és kapott pénzeket, kiket és miben képviselt

Korom József v. b. tiltkár, hogy működéséről az érdekeltek hiteles tudomást szerezhessenek.

Fogadó szerkesztősége és kiadóhivatala.

Torpedók.

— Pusztulnak, vesznek a hajók; megint egy óriási angol hajó süllyedt el, — mondja bus, lemondó hangon Pincslaky.

— Aztán mit busul azon kegyelmed! — szól rá keményen Látós kocsmáros.

— Jaj, kedves gardám, dehogyan is busulok, nem bánom én, ha már az „élet-hajója” is elmerült volna annak a vén uszárós Angliának; hanem csak azokat a drága, jó szeszeket sajnálom, amelyeket azok a kedves német torpedók szintén a tenger fenekére küldenek, — magyarázta ki magát szinte könnyeket csaló hargon az öreg korhely.

NYILT-TÉR

K rovast alatt közlöttek nem telős a szerkesztőség.

A Fogadó-nyomda közlése a papírdragaságról.

A „Fogadó” című lap egyik előző számában már közölte, hogy a papírgyárosok és papírkereskedők 10 százalékkal emelték áruikat. Sajnos, a gyárosok ennél az emelésnél nem álltak meg — amit agyan a papírcikkkel szállításával kapcsolatos nehézségekből előre lehetett látni, — hanem újabb 25 százalékkal emelték a papír árát. Erről az áremelésről a papírgyári raktárak és papírnagykereskedők a következő körlevélben értesítették a fővárosi összes nyomdákat, köztük a „Fogadó-nyomda” vállalatot is.

MAGYAR KERESKEDELMI CSARNOK

Budapest, V., Szabados-tér 12.

T. c.

A papírgyártásról szücskegeztől összes nyersanyagoknak a háborus állapot által előidézett

nagyfokú áremelése, nemkülönben a képzett munkások hiánya következtében előállott tetemes többletköltségek valamint az ezzel kapcsolatosan el nem kerülhető üzemkorlátozások úgy az osztrák, mint a magyar papírgyárosokat a parancsok szükség elé állították, hogy a papírok árait egyelőre körülbelül 25 százalékkal felemléjk.

Minthogy ezen határozat — kivétel nélkül — a papírgyárosok összessége által hozott, sajnos, mi is kényszerítve vagyunk t. vevőinket ezen áremeléséről értesíteni.

A gyáraknak néhány előző áremelését — tekintve, hogy még régebbi árakon beszerzett raktárak rendelkezésük — legnagyobb részben magunkra vállaltuk. Ezen raktárkészleteink azonban a gyáraknak mindinkább csökkenő szállítási képessége következtében már kifogytak és az új áruk beszerzése még felemelt árak mellett is a legnagyobb nehézségekbe ütközik.

Kérjük t. vevőinket, hogy ezen áremelésről tudomást venni és beálló szükséglet esetén új árjegyzéseinket bekérni méltóztassanak, biztosítván, hogy mindenkor a legelőnyösebben fogjuk t. Címet kiszolgálni.

A papírgyári raktárak és papírnagykereskedők csoportja.

A nyomdáknak legfontosabb cikke: a papírnak újabb drágulása a mi nyomdavállalatunkat is arra kényszeríti, hogy étlap és egyéb nyomtatványaink árát annak megfelelően emeljük. Az áremelés azonban csak az újabb rendelésekre vonatkozik, míg a nyomdai raktáron levő egyes cikkeket — amíg a mostani készlet tart — az utóbbi árjegyzékünkben megállapított árak szerint szállítjuk. Ennek dacára természetesen, szem előtt tartjuk a nyomdánk létesítésekor magunk elé tűzött azt a célt, hogy a t. fogadós, vendéglős, kávé és kocsmáros urak és illetve a mi t. üzletleink az ő üzletükben szükséges étlap-féle és mindenféle nyomdai cikket a legjobb kiállításban és legutányosabban a Fogadó-nyomdánál szerezhessek be. Amidőn ezeket közöljük, vállalatunkat a t. vendéglős közönség további jóindulatába ajánljuk.

Fogadó-nyomda
Budapest, VIII., Sz. utkírályi-u. 34.

Főpincérek figyelmébe

címen a Fogadó egyik régebbi száma ezen rovatában közöltem, hogy Burger Károly 20 koronát kért kölcsön azzal, hogy harmad napra vissza adja. Burger főpincértől most, három hónap után visszakaptam s így a személye, illetve eljárásához állított keményebb elbírálás magától esik el. Győr, 1915. május 7. Trubacek Mihály, főpincér.

HASZNOS TUDNIVALOK.

Füpecsét.

Tavaszi időben, pászitos helyen, a kedves verőfényben ki-ki szeret leheverészní, amikor aztán a ruha füpecsétes lesz. A füpecsét a mosóruhából kivethető mosás által, makacsabb esetben borszesszel. Ha utóbbi nem használ, összehajtott fehér itatóspapirt választó vízbe mártunk s erre tesszük a ruha pecsétés részét, majd a tetejébe ismét többször összehajtott itatóspapirt helyezünk s azt erősen lenyomjuk hideg vasalóval, amire a festéket beszívja az itatóspapír.

Svábogarak irtása.

Az alkohol élvezetet ad, győgyít és pusztít. Kipusztítja a svábogarakat is, amelyek vendéglői konyháknak nem épp a legszivesebben látott vendégei. A kiirtás módja az, hogy egy szélesebb edénybe maradék — „hánzlí” — sört öntünk, a földre tesszük, a széléhez följárókat (pálcika-félet) állítunk, amelyeket nagy kedvvel igyekeznek megmászni a bogarak s mikor a végre jutnak, belepötyögnek az alkoholos edénybe és ott lelik ezer és ezerszámra gyászos halálukat.

ÜZLETI HIREINK.

A Fogadó szerkesztősége és kiadóhivatala május 1-től kezdve VIII. ker. Gyulai Pál-utca 9. sz. alatt létezik. T. előfizetőink és olvasóink ezután minden postaküldeményt ezen új címünkre intézzenek.

Figyelmeztetés. Azon előfizetőinket, kik a „Fogadó” a megjelenés napján nem kapják meg, kérjük, sziveskedjenek a kiadóhivatallal egy levelező-lapon értesíteni.

Jo uj-borok. A múlt évi rossz időjárás következtében alig volt vödök, ahol jó bor termelt volna. kivétel képez a „Visontai és a Mátrahegyaljai Szőlőtelepek Borértékesítő r.-társ.,” melynek új bori minőség tekintetében még az eddigi termést is jóval fölülmulják.

Tatár Gusztáv fogadója. Az újvidéki Grand-fogadó, mint annak idején megírtuk, Tatár Gusztáv ismert fogadós és Roos M. vették meg. Azóta azonban változás állt be az üzletnél, amennyiben tatár Gusztáv társát kielégítette és az április elszejétől a saját tulajdonát képezi. Az eset kapcsán még megemlítjük, hogy Tatár kartársunk üzletét egész ujan fogja átalakítani és berendezni, úgy, hogy Újvidékeken ez a nagyszabású fogadója, rövidesen az ország egyik legszebb ilyen üzletét fogja képezni.

Üzlet-vetel vagy átvétel alkalmával szokásos „vendéglő-átvételi” vagy „vendéglő-nyitási” értesítések és minden egyéb nyomtatványokat t. kartársaink a **Fogadó-nyomdában** (Budapest, Szentkirályi-utca 34. sz.) rendeljék meg.

Palics-fürdőn a fürdői nagyvendéglőhöz tartozó éttermeket **Tumbácz Lázár** a szabadtéri Pest-város-fogadói tulajdonosa bérelte ki. Tumbácz kartársunk a nagykiterjedésű fürdői üzletét egész ujan rendezte be és ünnepélyesen a hónap 9-én nyitotta meg.

Borszék-fürdőn Szalmássy Mihály kartársunk fogadói- és vendéglői üzletét egész ujan renoválta s rendezte és ünnepélyesen június elejével nyitja meg.

Vasuti vendéglős urak „pápir-szalvétá” szakszolgáltatást s a szükséges üzleti nyomtatványokat a **Fogadó-nyomda** vállalatnál, (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 34.) sziveskedjenek megrendelni.

Új vendéglősök. Budapesten a lágymányosi részen, a Sóstó-fürdő melletti Albert-utcában lévő Doktor László-féle vendéglőt megvették **Nagy József** és **Csere Béla** ismert fővárosi főpincérek. Az új tulajdonosok üzletüket, mely a fővárosnak egyik kedveltbb kiránduló vendéglője, egész ujan renoválták és rendezték és ünnepélyesen a hónap elejével nyitották meg. Új vendéglős kartársaink működéséhez sok sikert kívánunk.

Berlin-Zombor. Egyik előző számunkban hírül adtuk, hogy **Neumann Armin**, a tulajdonát képező **Elit-kávéház** címűt „Berlin”-re változtatta. Neuman kartársunk erről Berlin főpolgármesterét is értesítette, aki ezen értesítésre a következő táviratot küldte.

Neumann kávé, Zombor. Szívből jövő köszönetem fejezem ki Berlin város megköszönéséért; egyuttal életem rokonszenveinkről biztosítjuk az önköz hazafias országát. Vermuth főpolgármester.

Fodor József fővárosi vendéglős kartársunk a Hunyadi-utca 37. sz. alatti vendéglőjét teljesen átalakította, megnagyobította s megletelesen és ujan berendezte április 15-én nyitotta meg ünnepélyesen.

KERESTETNEK. T. olvasóinkat kérjük, hogy az alább keresett címek holléteit, kartársi sziveségéből, a megadni óhajtottakkal egy levelező-lapon közöljék. **Ptmper** Lajos éthordó, ki utóbb Pozsonyban a Savoy-fogadóban volt, tudassa címét édesanyjával. Esetleg akik tudnak hollétéiről, tudassák ezt **Blau N.** irodá. Szombathely, Köszegi-utca 14.

Tóth János hollétéit (utóbb Gyékényesen vasuti vendéglőben volt alkalmazva) kéri tudatni **Radaszics János** honvédhuzár, Pápa, T. honvédhuzárvezető, I. század, I. szakasz.

Ideiglenes vendéglős. Zalaegerszegen a Bárány-fogadó bérletét, mint annakidején megírtuk, **Vajda István** szombathelyi vendéglős nyerte el. Az új fogadósunk január 1-én kellett volna átvenni az üzletet, amiben azonban

az a körülmény gátolta, hogy a harctéren van. Miután pedig az előbbi fogadós, a székesfehérvári Magyar király tulajdonosa már teljesen eltávozott Zalaegerszegről, a Bárány-fogadó gazdálalul maradt. Ezen a bajon aztán, mint a „M. Paizs” írja, egy segített az előjáróság, hogy a Bárányt ideiglenes vendéglősnek adta át.

Bácsalmáson a vasuti vendéglőt a hónap elejével **Hollós Mihály** ismert főpincér átvette. Új vendéglős kartársunk vállalkozásához sok szerencsét kívánunk.

„**Patkánin**” név alatt egy új patkányirtószerek forgalomba hozataláról szó, egyik hirdetésünk. Ez irtószerek szerencsés feltalálója: **Reiter Oszkár** nagybecskereki főkapitány, kinek Patkánin-gyára van. Az irtószerek tökéletességéért és teljesen biztos hatásáért föltalálóját állal. Olvasóinknak áttanulmányozás céljából figyelmébe ajánljuk f. nti című hirdetését.

Nagyszőlősen a Royal fogadói vezetését **Márkus Sándor** előnyösen ismert kartársunk a hónap elejével átvette.

Renováció. Vedrál Oszkár szabadtéri vendéglős kartársunk, üzletét teljes ujan renoválta, új butorzáttal szerelte föl s az egész ujjá változott szép vendéglőjét ünnepélyesen a husvétii ünnepekben nyitotta meg.

Vendéglői és kávéházi cikkeket beszerezése. Ugy az éttermi, mint a kávéházi főpincérek: fogvájó, kávéházi és éttermi irodai szerek, tábla- és dákókrékák, valamint az ételpiráshoz szükséges **hektograph-lapok, tinta, toll** sat. egyéb szakszolgáltatást a legutányosabb árak mellett a **Fogadó nyomda vállalat** Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 34. rendelhetik meg és szerethetik be.

Hajdu Márton Thököly-uti vendéglős kartársunk a tavasz elejével üzletét megfelelően átalakította, megnagyobította és ujan renoválta s rendezte. Az ünnepélyes megnyitást a hónap 15-én történik.

HELYVÁLTOZÁSOK. **Mauthner László**, Vizakm-fürdőn az idén is régi helyén, a Kincstári étteremben mint főpincér fog működni Kassán a Schalk-ház nagyfogadói éttermi fop. állását **Simon Kálmán** foglalta el. Balatonbogláron a Központi fogadói és vendéglői fop. állását **Wolf Márton** töltte el. Szabadkán a vasuti vendéglő (I. II. oszt. ét.) fop. állását **Pfeiffer Reszó** foglalta el. A Pest-fogadói fop. állását **Kokas Elek** töltte be. U. itt a kávéház fop. állását **Vojkovics Ferenc** foglalta el. A Park-kávéház füzetfop. állását **Kuranci István** töltötte be. Hasonló állást a Nemzeti-fogadói kávéházában **Lakó Ferenc** töltte be. Újvidéken a Tatár-nagyfogadói polgári éttermében a fop. állást **Kuzin Ernő** foglalta el. Eszéken a Royal-fogadói szobafop. állását **Liebert Ferenc** töltötte be. **Goudaszky György** Dicsőszentmártonban a Takarékk-fogadói fop. állását töltötte be.

808/1915.

Árverési hirdetmény.

Csurgó (Somogy vármegye) képviselőtestületének 59/915. számú határozata alapján közhírré tessük, hogy a nagyközség tulajdonát képező „**Daru**” vendéglős telket és épületét, mellekélységeit, pincéit, istállóit 1915 évi július hó 1. napjától, 1918. évi december hó 31. napjáig nyilvános árverés útján haszonbérbe adjuk.

Az árverés f. évi május hó 24. napján d. e. 11 órákor **Csurgó** nagyközség jegyzői irodájában lesz megtartva.

Az árveremi óhajtok tartoznak 1000 K. azaz Egyezer korona készpénzt az árverés megkezdése előtt bánatpenz fejében letenni.

Az árverési és haszonbéri szerződési feltételek a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Csurgó, 1915 április hó 28. napján. **Marios János** s. k. **Sárközy Andor** s. k. jegyző hite

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

Azon t. előfizetőink, akik a hozsánk intészet leveleikre válasza, nem kapnak, jelen rovatusunkban társítjuk meg a teifő választ **Csakis** előfizetőinknek válaszlókul.

A. Berlin. A Fogadóban közölt «Vilmos császár fővárosából» és a «Berlini levél» cikkeket anny ből írta egy és ugyanazon egyén, hogy az előbbi közleményben is többtől szerzarmó adt foglaltott. Az, természetesen való, amit ő is megállapított, hogy t. i. a nevezett közlemény írja igaz és olyan szakember, aki az itthoni viszonyokról is teljesen tájékozva van. Az elkalkodott januári példány helyett másikat küldött kiadóhivatalkunk. Hasonló szives üdvözlétünk. — R—D. Csak az egyik van bevoúlvulva; az ifjabbik valamelyik erdélyi városban működik. K-ről már vagy éve nem hallottunk. Két

utóbbi számot elküldtük. — **Fiumei.** Csak türelem t. kartársunk — a muzsikák már futnak. Hogyan is írta ezt egy szeptemberi Fogadó: — «**Busul az angol és jut az orosz**, — merthogy: félti az irháját a két gonosz... 5 bizonyosak lehetünk benne, hogy ezuttal van okuk félni és busulni. Arról az «üzletéről» nincs tudomásunk. Rendelését átadtuk nyomdánkknak. Üdv. **K. D. Kraassó.** Nyomdánk értesítés szerint a csomag a főnöke rendelmenyét is tartalmazza, de az őn címére azért lett küldve, mert a rendelést is őn esközölte. Az árak különben a csatolt jegyzékből kitünnek s így könnyen módjában van az elszámolást megjezteti s a megfelelő portköltséget beszámítani t. főnökének. Az újabb rendelést nyomdánk figyelembe vette, sőt részben már intézkedett is. Naptrá is a küldeményrel megy. — **Siloky.** Maradjon első elhatározása mellett még a háboru után is a két nagyobb fiát adja erre a pályára, annak szem előtt tartásával, ami régebben ajánlottunk. T. i. olyan éttermekben helyezze el fiát, ahol mint tanoncokat 2-3 évre szerződötték és «benlakást» kapnak. — Illető céggel, ugyintén nyomdánkknak, árjegyzékét küldtünk. Üdvözlét. — **Videki vendéglős.** A kívánt zöldféléket az otthoni piacon is módjában lesz már beszerezni, bár ha valamivel drágábbban is. A drágaságtól különbözet semmiésem sem tesz ki annyit, mint a szállítási s a kapcsolatos prókókés költségek. A többrendbeli cikkre vonatkozó rendelését pedig átadtuk nyomdánkknak. Utóbbi számot ujan menesztettük. Üd! — **F. G. Balaton.** A jelzett üggyözök kérik, vajmi kevés köze van a kormányknak; ez tisztán a földtulajdonosokra tartozik. A földösöknek az érdekek, hogy földüket minél többen látogassák, tehát tessék nekik a szükséges intézkedéseket megtenni. Egy kicsinyt tevékenykedjenek és áldozzanak, ugy amint ezt a Fogadó is ajánlotta. A kormányknak, illetve a kincstárnak is vannak földi, amelyekről majd fog 6 gondoskodni, amint már gondoskodott is. Tudni és megszívlelni kell mindenkinek azt a példásot, hogy: Régen eshetett az egyszer holandjába, — hogy sült galamb reptél az éhes szájába! — **Pikoló.** Szakképzést nem lehet könnyből — elméletileg — tanulni, ezt csak gyakorlati uton lehet elsajátítani. Vagyis gyakorlati szakavatottá és mesterré. Ezt tartsa mindig szem előtt fiatal barátunk. Üdvözlétünk!

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel van szerencsém a tisztelt fogadói, (szállodás) vendéglős és kávék urakat ezuton értesíteni, hogy 5-6

pincér elhelyező irodám

ismét személyesen vezetem. Midőn eddigi szives jóakór támogatásukért hálás köszönetet mondok, tiszteletteljesen kérem, hogy nagybecsű pártfogásukat részemre a jövőben is fenntartani kegyeskedjenek. — Szives rendelésüket kérve, vagyok

Sürgőnyim:

kiváló tisztelettel

Ruif úgnők Szeged.

RUIF JÓZSEF

TELEFON 11-73. Szeged, Orozsián-utca 21.

Bérbeadó fürdő-vendéglő.

Algyógy-fürdő vendéglője és kávéháza bérbeadó szakértelemmel bíró vendéglősnek. Kauciónak 1000 korona szükségeltetik. Bővebbet **Fried Eskeles** főudaltudonos Algyógyfürdő (Hunyad m.)

ÉDES TORMA kapható a belatinci uradalmi kertészfőnök

egész éven át igen jutányos árban. Szives megkeresészek intenzendők — következő címre: 5-6

Uradalmi Kertészet, Belatinc (Zala m.)

Vendéglősök figyelmébe!

Kiadó vendéglő

Erzsébetfalván 5 év óta fennálló nagyforgalmu vendéglő, melyhez szép nagy árnyas kert tartozik, több évre berendezéssel vagy anélkül azonnal kiadó. A ház esetleg rozleffizetésre is eladó. Bővebbet **Kovácsics Lajos** háztulajdonosnál, **Erzsébetfalva, Zobor-u. 3.** 2-4

Ha bármely üzleti — fogadói, vendéglői, vagy kávéházi **nyomatványra** — éllap. fogadói könyvek, konyha-, sőtés- és más beírókönyvek stb. — van szükségük a mi iparunkhoz tartozóknak, sziveskedjenek ilyen rendeléseikkel fölkeresni lapunk nyomdáját (**FOGADÓ-NYOMDA, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 34.**)

Vasuti vendéglői III. osztály

éttermeknek éveig volt főpincére, ugyancsak hasonló állást óhajt elnyerni, lehetőleg erősebb forgalmu vasuti vendéglői III. oszt. éttermében. Szives megkeresések: **Valachy János Vác, Gr. Csáky-utca 31 sz.** címre intézendők.

Átadó vendéglő, kávéház

Vasuti vendéglő elnyerése és átvétele miatt egy nagy vidéki városban lévő forgalmas, modern **küri-vendéglő**, melyhez: **kávéház**, nyári tágas fedett helyiség, kuglizó és a többi helyiségek tartoznak, szakembernek azonnal átadó föl-szereléssel. **Bér 2000 korona. Záróra nincs.**
Az épületben mozgósínház van.
Cím a kiadóhivatalban. 3-3

Pályázati hirdetés.

A Máv. **Herkulesfürdő** álmáson üresedésben lévő pályaudvari vendéglő bérlétre ezenel nyilvános pályázat hirdetik. A bérlét 1915. évi június hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át. Bérletiék a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésre: 2 lakoszoba, 1 főző-konyha, 1 tálaló, 1 italmérő, 1 külön étterem, 1 éléskam a, 1 fűskamra, 1 padlás, 1 pince, 1 árryék-szék, 1 jégverem. — Az egykoronás bérelyeggel ellátott és **Ajánlat a magyar királyi államvasutak herkulcsfürdői pályavendéglő bérlétre 6085/915 számhoz** fejrattal ellátott lepecsételt, borítékba zárt nemkülönben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1915. évi május hó 20-án déli 12 óráig az alul írt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (Üzletvezetőségi palota I. emelet 10 sz. ajtó) vagy személyesen, vagy posta útján benyújtandók. — Bántapnz fejében a bérlétre 100 azaz egyszáz korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas érték-papirokban a temesvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1915. évi május hó 19-én déli 12 óráig vagy személyesen, vagy kir. posta útján beküldendő. Az ajánlatok között a választás szabadon, a bér-összege re való tekintet nélkül történik.
Temesvár, 1915. május hó 4-én.

Az üzletvezetőség.

Kortyantó

A spenót.

— Aztán mi van főzelék?
— Paraj, kérem, föltétlenül!
Paraj — parajt nem eszem, ilyesmit otthon a kis malacok etkeznek...
Elborul erre az éthordó arca, de ki is derül nyomban: és szól így:
— De van spenót is, kérem.
— Az az, édes galambom, azt hozzon nekem, spenótot! — rendel nekí lendűve Kemesmári gazda.

A kispincér öröme.

— Hála az égnek, kiverű a muszkát a Kárpátokból és én megszabadultam a legnehezebb munkától. — mondja örvendezve a kávéházi pikoló.
— Micsoda munkától, hé!
— Attól, kérem alásan, hogy én eddig mást se igen tettem, mint csak a vendéгурakat vigasztaltam, hogy ne fájjenek annyira a muszkától. — tájékoztatta B. Bonifác professzor urat a Palkó gyérek.

Üzletvezetői állást

keres vendéglői, fogadói (szállodai) és kávéházi szakmában teljesen jártas és reprezentáló kül-ével bíró szakmber, kinek már saját üzlete volt. Hasonló üzletet esetleg elszámlásra elvállal. Megkeresések e lap kiadóhivatalába intézendők. 3-3

Főpincér kerestetik.

Iteni állomási buffet-üzletem átvétele és vezetéséhez szükségem volna egy élteesebb, szolid, józan főpincére, ki a magyar és német nyelven kívül a tót nyelvet is bírja. **Óvadékul 100-200 korona kivantatik. Freyer Béla vasuti vendéglős Kraiován (Árva m.).**

HALLÓ!

Van szerencsém a t. fogadós, vendéglős és kávéas urakat értesíteni, hogy **pincérelhelyező irodámat** ismét személ esen vezetem Szives megkeresésüket elvárva, maradtam kiváló tisztelettel 7-12 **Szeged, Kőcssey-u. 4. Bors Mihály**
Telefon: 827. — Sürgönycim: Borúgyonk, Szeged.

Jóforgalmu üzletembe

csapost és mérszaios keresek, óv dékál azonnali belépésre. Nagyobb családnak is biztos megélhetés. Beszálló vendéglő az országotban („fyukász-tanya“) visár- és hetipiacokkal; háboru végéig nagyobb katonaság fekszik itt. Bővebbet a tulajdonosnál: **Rosenberg Samu vendéglős, Kadarkut (Somogy m.) Ügynökök díjaztatnak.**

Üzletvezetőt esetleg társat keresek

alföldi 10.000 lakosu nagyközségben lévő jóforgalmu kocsmá, szatócs- és hentes-üzletembe. Óvadékul 1500-2000 korona kell. Cím a kiadóhivatalban. 4-4

Átadó üzlet

Gönyörű szép **kerthelyiség, étterem, kávéház**, régi hírneves **üzlet, május 1-től** érbe kiadó. Az üzlethez tartozik: egy nagy étterem, kávéház cukrászattal egybekapcsolva, 1 szép kert, fedett, nagy pavilonokkal, nagy udvar melék-épületekkel stb. szükséges helyiségeken kívül 1 pince, 2 jégverem megtöltve, mely-k a bérli-nek birtokába adstnak. — Értekezhetni a kiadóhivatalban vagy a tulajdonossal:
SZILÁGYI GYULA, Szamosujvárott.

Szállodások és vendéglős urak figyelmébe!
Páratlan olcsó ajánlat
vászon és damaszt árukban

Lenvászon lepedő 220 150	Kor. érték	drbja	3,50
Kárpáti	230 150		4.-
Nehéz damaszt abrosz 150 150			4,50
»	150 180		5,50
»	150 220		6,50
»	150 300		8.-
Kerti abrosz minden színben			3,50
Dupla kerti abrosz 150 200			5.-
Ajour kávé-szalvéta		tuctja	1,80
Nehéz damaszt szalvetta 60 60			8,50
»	65 65		10.-
»	70 70		14.-
Damaszt törülköző 60 120			14.-
Dupla damaszt » 60 130			18.-
Szegélyes párnahuzat 88 76		drbja	3.-
paplanhuzat 130 170			7.-
Nehéz flanel takaró 200 130			8.-
Vászon pohár és edénytörő		tctja	10.-

DEUTSCH FERENC
vászon és damaszt áruháza
szállodások és vendéglősök szállítója
BUDAPEST, VIII., MUZEUM-KÖRUT 10.
ALAPÍTÁSI ÉV 1895. TELEFON JOZSEF 4-60

Üzletvezetői- vagy föllírói állást

óhajt elnyerni képzett, intelligens, családos szakember, ki a mozgósítás óta mint ör-mester küzdött a harcstérén és sebesülés folytán balkarja hasznavehetetlenné vált. Szives megkeresések **Schubert Imre, Nyiregyháza, Kossuth-utca 39.** intézendők. 2-3

MOZGÓSZINHÁZ

tulajdonos, elsőrendű géppel, saját vezetéssel fogadó (szálloda) vagy kávéháztulajdonossal, esetleg olyan vendéglőssel, kinek nagyobb helyisége van, **előadások tartása miatt**, üzleti összeköttetésbe kíván lépni. A mozgósínház-tulajdonos volt vendéglős, gyermektelen, kinek neje elsőrendű főzőnő, s így az üzletben segítségére volnának. Címe a kiadóhivatalban. 3-4

Papirszalvéták:

A papirszalvéták használatának bevezetése nemcsak gazdasági, hanem egészségügyi szempontból is ajánlatos. A hadügyi kormány ugyancsak ily célból rendelte el a vasuti vendéglőkben ugy Magyarországon, mint Ausztria területén a papirszalvéták használatát.

Papirszalvétákat a legjobb minőségben és legmérsékeltebb árak mellett cégnomással vagy anélkül, gyorsan és csinos kivitelben szállít: a

Fogadó-nyomda, Budapest, Szentkirályi-utca 34.

Kiváló új fajborok!

Meghívás.

Ó borok nagy választékban!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek - Borértékesítő - Részvénytársasága

Elnök: Nagyméltóságú Dr. KALLAY ZOLTAN v. b. t. t., Hevesvárm főispánja.

Sürgőnycim:

Igazgatóság székhelye: **GYÖNGYÖS** (Főter, Lubyház, Új bankpalota). Postafiók I. sz. Telefon 99. sz. Visonta i. tra

Ó 1908-1911. évjáratu és új fajborok.
Pecsénye, csemege, szamorodni és asszu-borok.

Hazánk legnagyobb termő hegyi oltvány szőlőtelepei:
Beültetett terület 540 hold. Évi termés 12.000 Hltr.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árban, idejekorán való biztosítása céljából.

Borfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, Furmint (Som), Hárslevelű, Muskát-Otonell, Chasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine, Kadarka, Otello, Opörtő, Burgundi, Kabinet.

Zala-, Vas- és Somogy megyei képviselő:

Polgár Dávid és Társa urak, Budapest VII., Aréna-ut 17.

Telefon 144-14.

FOGADÓ szerkesztősége és kiadóhivatala új helyiségei
Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 9. szám.

Áldás a szenvedőknek a világhírű városligeti szénsavdus

„ILONA“**Artézia ásványviz.**

Bort, étvágyat, kedvet javít. Gyomorrontást, bűt, haragot elhárít. Hához szállítja

„ARTÉZIA“ R.-T. BUDAPEST.

TELEFON 50-72.

Borbetegségnél, hordókezelésnél

(és tisztításnál) szükséges eljárásokra nézve teljes ismertetést nyújtanak az 1909. és 1912. évi „VENDÉGLŐSÖK NAPTÁRA”. Ez a kettő együttesen rendelve: 2.50 K, egy pedig 1 K 50 fillérbe kerül.

TÖRLEY
TALISMAN
CASINO RÉZERVÉ

Vendéglősök, kocsmárosok és
kávésok figyelmébe!

Üveg és porcellán áruk nagy választékban és eredeti gyári áron kaphatók

ifj. **GRÜN WALD MÓR**
üveg- és porcellán nagy raktárban
Bpest, IV., Ferenc József-rakpart 6.

(a Ferenc József-híd közelében.)

KENYÉRZACSKÓ

kenyér, kifli és egyéb száraz sütemény higiénikus megőrzésére. Megvédi a kenyeret stb. a gyors száradástól, portól fogdosástól s ropogtatástól.

Minden vendéglőben nélkülözhetetlen.

Megrendelhetők:

Fogadó-nyomda, VIII., Budapest, Szentkirályi-u. 34.

Balaton-Zamárdiban

a **községi nagyszálloda**, mely áll nagy étterem, 13 berendezett szoba, zárt veranda 500 személyre, söntés, pince, fűskamra helyiségekből, befásított udvar és feláru fürdőjoggal f. évi **május hó 25-én** d. e. 11 órakor Zamárdiban a községi irodában haszonbérbe adatik egy vagy több évre.

Kikiáltási ár 1500 korona.

Részletes feltételek a községi bírónál megtudhatók.

- ÉTLAPOK -

szakszerű és a legszebb kivitelben készülnek a

Fogadó-nyomdában.

Egylapos étlap; egyik oldalon a „déli” vagy „esti” étrend s a másikon az ital-árjegyzék van elhelyezve; Nemesak az egyszerű könnyű kezelés miatt, hanem takarékosági szempontból is nagyon célszerű és ajánlatos.

Négyoldalas étlap; melynél az „étrend” (sültek) a harmadik oldalra kerül s ugy a déli, mint az esti időben használható.

Hatoldalas étlap; ennél a „déli étrend” beragasztva van míg az „esti étrend” a következő oldalra jön; a déli lap este kiszakítandó és csak utóbbi marad használatban. Ennek kivétele után a vacsora alkalmával is használható az étlap.

Ezekon kívül készítünk bármely alakban és szöveggel étlapokat. Nyomdánk berendezésénél fogva a legkényesebb izlésnek is a legrövidebb idő alatt és a legmérsékeltbb árak mellett tud megfelelni. A t. vendéglős és fogadós urak kéretnek megrendeléseiket ezen címre intézni:

Fogadó-nyomda, Budapest, Szentkirályi-utca 34

Papírszalvéta, fogvájó és minden egyéb vendéglői és kávéházi cikk a legjutányosabban szerezhető be:

Fogadó-nyomda, Budapest, Szentkirályi-utca 34